

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 11Csp/34/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216204346
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Murgaš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2018:6216204346.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Ľubošom Murgašom v spore žalobcu Q. D., A.. XX. XX. XXXX, W. U. O.Y. XXX/XX, XXX XX A., právne zastúpená Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou so sídlom AK vo Veľkom Krtíši, ul. Komenského 3, proti žalovanému Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom Alpenstrasse 2, CH-6300 Zug, Švajčiarsko, IČO: CHE-100.023.266, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom AK v Bratislave, Karadžičova 8, o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.10.2004 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je n e p l a t n á.

II. Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 02.08.2016 bola tunajšiemu súdu doručená žaloba, ktorou žalobkyňa sa domáhala súdneho rozhodnutia, aby súd určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je neplatná. Ďalej žalobný petit formulovala tak, že ak súd neurčí neplatnosť zmluvy, žalobkyňa navrhla, aby určil, že poskytnutý úver podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov. Žalobu zdôvodnila tým, že dňa 12.10.2004 medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli úverové podmienky. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie revolvingového úveru s úverovým rámcom 20.000,- Sk (663,88 Eur). V zmysle úverových podmienok žalobkyni bol poskytnutý úver prostredníctvom karty „YES“, pričom zmluvné strany sa dohodli na vrátení úverových prostriedkov formou pravidelných mesačných splátok vo výške 26,56 Eur (800,- Sk) a dohodli si termín splatnosti splátok k 20. dňu v mesiaci. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. (ďalej len „VOP“). Úroková sadzba podľa zmluvy bola dohodnutá ako flexibilná s odchýlkou + /- 0,2 % z určenej základnej úrokovej sadzby 26,52 %. Právny predchodca žalovaného postúpil pohľadávku zo zmluvy žalovanému, ktorú skutočnosť žalobcovi oznámil. V zmluve nebola uvedená výška RPMN, zmluva neobsahuje rozpis výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmluve absentujú základné údaje umožňujúce spotrebiteľovi vyhodnotiť výhodnosť spotrebiteľského úveru, preto je klamlivá v položke odplaty za spotrebiteľský úver. Úroková sadzba bola dohodnutá ako neprimeraná, pretože viac ako dvojnásobne prevyšuje úrokovú sadzbu poskytovanú bankami za obdobné spotrebiteľské úvery v čase uzavretia úverovej zmluvy. Odplata bola dohodnutá v rozpore s dobrými mravmi. Navyše zmluva obsahuje viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú s poukazom na § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Žalobkyňa z poskytnutých úverových prostriedkov uhradila sumu 1.062,20 Eur, a napriek tomu žalovaný pohľadávku zo zmluvy voči žalobkyni naďalej vymáha.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 29. 11. 2016. Uviedol, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou je platná zmluva so všetkými náležitosťami vyžadovanými zákonom o spotrebiteľských úveroch. Je potrebné uprednostniť pri posudzovaní obsahu zmluvy výklad v prospech platnosti právnych úkonov. Nesprávny je právny názor žalobcu, že úver je bez úrokov a bez poplatkov. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie revolvingového úveru, ktorý je typický tým, že veriteľ ho dopĺňa a úverový vzťah môže fungovať neurčitú dobu. Z tohto dôvodu nie je možné na začiatku trvania zmluvného vzťahu určiť výšku RPMN. Úver sa čerpá a dopĺňa podľa vôle dlžníka, čím sa menia údaje potrebné pre určenie a výpočet RPMN. Uviedol ďalej, že zmluva nemusí obsahovať rozpis splátky istiny, úrokov a poplatkov, čo vyplýva z rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 zo dňa 09.11.2016. Zmluva o úvere nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť splátky úveru bude započítaná na splatenie istiny. Poukázal na to, že na strane žalobcu absentuje naliehavý právny záujem, pretože voči žalobkyni sa nevedie aktívne konanie za účelom vymoženia úverovej pohľadávky.

3. Súd prvej inštancie o žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 11 Csp/34/2016 - 39 zo dňa 29.11.2016, ktorým určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je neplatná. Ďalším výrokom žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov. Súd rozhodnutím konštatoval, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ktorý vyplýva z osobitného zákona (zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa), pretože spotrebiteľ má právo poznať výšku skutočného dlhu a vedieť či žalovaný má právo na uhradenie poplatkov a úrokov zo spotrebiteľskej zmluvy. Súd konštatoval nedodržanie zákonných náležitostí zmluvy, pretože zmluvné dojednanie o výške odplaty formou úrokov odkazuje na výňatok z VOP (hlava 7, § 1) vo výške 26,52 % a dohodnutý úrok prevyšuje podstatne obvyklú odplatu za úvery poskytované obchodnými bankami v rozhodnom čase. Hodnota úrovej sadzby podľa údajov zverejnených Národnou bankou SR v rozhodnom čase bola 6,73 % ročne pri obdobných úveroch. Zmluva nevyjadruje náležitosti podľa § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, pretože jasne nevymedzuje záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokom. Ďalej súd zistil vady aj osobitných náležitostiach podľa § 4 ods. 2 písm. a), g) ZoSÚ, pretože RPMN zmluva vyjadruje indikatívne a zmluva nevyjadruje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov ani iných poplatkov a poradie, v ktorom sa priradujú k jednotlivým nesplateným zostatkom úveru. Vzhľadom na to, že spotrebiteľovi bol úver poskytnutý a začal ho čerpať všetky uvedené nedostatky spôsobujú neplatnosť zmluvy ako celku.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaného uznesením č. k. 12Co/134/2017 - 68 zo dňa 27.07.2017 zrušil rozsudok tunajšieho súdu a to v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Uviedol, že súd sa dôsledne neriadil ustanovením § 137 CSP a existenciu právneho záujmu na určení neplatnosti zmluvy odôvodnil formálne. Odvolací súd uložil, aby okresný súd dôsledne rozlíšil a odôvodnil, či žalobkyňa sa domáhala určovacou žalobou určenia (ne) existencie práva alebo určenia (ne) určenia existencie právnej skutočnosti a následne precízne skúmal splnenie procesnej podmienky podľa § 137 písm. d) CSP a uviedol presné ustanovenie hmotného práva, ktoré umožňuje žalobkyni podať žalobu o neplatnosť určenia právnej skutočnosti. Ďalej odvolací súd uložil, aby sa súd zaoberal dôslednejšie žalobným petitom a ustálil, či ide o petit alternatívny, ktorý nadväzuje na hmotné právo a postupoval primerane podľa § 129 CSP.

5. Vzhľadom na vyššie vyslovený záväzný právny názor súdu druhej inštancie, okresný súd vyzval žalobkyňu č. k. 11Csp/34/2016-81 zo dňa 09.11.2017 na odstránenie väd žaloby s poukazom na § 129 ods. 1, 2 CSP. Písomným podaním doručeným súdu dňa 22.11.2017 žalobkyňa reagovala na výzvu a navrhla, aby súd upravil žalobný petit tak, aby určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je neplatná. Okresný súd Veľký Krtíš uznesením č. k. 11Csp/34/2016-88 zo dňa 06.12.2017, právoplatným dňa 30.12.2017, pripustil zmenu žaloby v zmysle návrhu žalobcu zo dňa 22.11.2017.

6. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu opätovne vec prejednal na pojednávaní dňa 16.01.2018. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní dňa 16.01.2018 uviedol, že vady žaloby boli odtrávené podľa právneho názoru krajského súdu. Spotrebiteľovi patrí právo domáhať sa právnej ochrany cestou súdu, ktorú možnosť mu zabezpečuje ustanovenie § 3 zák. č. 250/2007 z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žaloba na plnenie neprihádza do úvahy z dôvodu premlčania nárokov a spornosť

práva nemožno inak vyriešiť, pretože žalovaný si nárokuje plnenia voči žalobkyni, na ktoré podľa platnej legislatívy nemá nárok z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok a pre rozpor zmluvnej odplaty s dobrými mravmi. Naliehavý právny záujem (hoci vyplýva z osobitného zákona) preukazuje aj správanie žalovaného, ktorý voči žalobkyni využíva nekalé praktiky a nátlak, aby mu uhradila ďalšie finančné prostriedky. Zmluva je neplatná zo všetkých dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. Rozpor odplaty uvedenej v zmluve s dobrými mravmi má za následok neplatnosť celej zmluvy, ktorá týmto stráca ako celok hospodársku opodstatnenosť, ktorý názor potvrdzuje aj súdna prax Najvyššieho súdu SR.

7. Súd zopakoval dokazovanie a oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov a to s Úverovou zmluvou č. XXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX na č. I. 8, úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. na č. I. 9, priemernými úrokovými mierami z úverov obchodných bánk na č. I. 10, oznámením o postúpení pohľadávky podľa § 524 OZ na č. I. 11, poštovnými peňažnými poukazmi o úhrade na č. I. 12 - 14, úradným záznamom na č. I. 21, výzvou na úhradu dlhu č. XXXXXX za 26. 02. 2008 a 19. 03. 2015 na č. I. 37 - 38.

8. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil nasledovný skutkový stav:

Medzi právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a žalobcom bola dňa pred XX.XX.XXXX uzatvorená „Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní a používaní platobnej karty YES“ s číslom XXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli úverové zmluvné podmienky. Pohľadávka zo zmluvy bola postúpená na spoločnosť Intrum Justitia, s.r.o., ktorá pohľadávku zo zmluvy ďalej postúpila na žalovaného dňa 22.01.2008 podľa zmluvy o postúpení pohľadávok. Právny predchodca žalovaného pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojho podnikania, resp. obchodnej činnosti (dodávateľ) a žalobkyňa mala pri uzatváraní zmluvy postavenie spotrebiteľky, pretože konala ako fyzická osoba a občan pre svoj súkromný účel. Zmluva má formulárový charakter s obmedzenou možnosť dlžníka zasiahnuť do obsahu zmluvných podmienok. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru formou revolvingu s dohodnutým úverovým rámcom vo výške 663,88 Eur (20 000 SK). Ďalej sa zmluvné strany dohodli na výške mesačnej splátky 26,56 Eur (800 SK), so splatnosťou k 20. dňu kalendárneho mesiaca. Zo všeobecných obchodných podmienok podľa hlavy 7, § 1 vyplýva výška ročnej úrokovej sadzby 26,52 %. Žalobkyňa na uhradenie zmluvnej pohľadávky do podania žaloby doposiaľ uhradila 1.062,20 Eur (č. I. 12 - 14). Pohľadávka z úverovej zmluvy sa voči žalobkyni vymáha dlhodobo, čo vyplýva aj z výzvy na uhradenie dlhov zo dňa 26.02.2008 a 19.03.2015 vo výške 21.608,50 Sk (717,27 EUR) a 395,83 EUR.

9. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch; proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa § 137 písm. c), d) zák. č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“); žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

12. Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (do 31.12.2007); spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

13. Podľa § 53 ods. 4 OZ; neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne je v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka; od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak a 2 v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzatvorenia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustné z nej výške.

16. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zák. o obchodnej inšpekcii v znení účinkom v čase uzatvorenia zmluvy (stav k 30. 6.2006); zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

17. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zák. o obchodnej inšpekcii v znení účinkom v čase uzatvorenia zmluvy (stav k 30. 6.2006); Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

18. Podľa § 4 ods. 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zák. o obchodnej inšpekcii v znení účinkom v čase uzatvorenia zmluvy (stav k 30. 6.2006); pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

19. Podľa § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zák. o obchodnej inšpekcii v znení účinkom v čase uzatvorenia zmluvy (stav k 30. 6.2006) Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

20. Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom od 01.01.2018; spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

21. Po zrušení rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 29.11.2016 v zmysle uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 12Co/134/2017 - 68 zo dňa 27.07.2017, tunajší súd sa riadil právne záväzným názorom súdu vyššej inštancie, ktorý bol vyjadrený v uznesení č. k. 11Csp/34/2016-81 zo dňa 09.11.2017. Žalobkyňa vyzvala uznesením č. k. 11Csp/34/2016-81 zo dňa 09.11.2017 podľa § 129 ods. 1, 2 CSP, aby odstránila vady žaloby a opravila, resp. doplnila svoje podanie zo dňa 02.08.2016 v časti žalobného petitu. Žalobkyňa na uvedené reagovala procesným návrhom na zmenu žaloby v časti petitu dňa 22.11.2017 a navrhla, aby súd určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.10.2004 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná. Súd pripustil zmenu žaloby podľa § 142 ods. 1, 2 CSP uznesením č. k. 11 Csp/34/2016 - 88 zo dňa 06.12.2017. Žalovaný sa k zmenenej žalobe nijako nevyjadril.

22. Súd sa najskôr zaoberal otázkou uvedenou v bode 11., str. 6 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia zo dňa 27.07.2017 (č. I. 70). Keďže žalobkyňa odstránila vady žaloby, upravila žalobný petit a výslovne uviedla, že sa domáha určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, súd skúmal podmienky žalovateľnosti podľa § 137 písm. d) CSP v tom, či možnosť určovacej žaloby vyplýva z osobitného právneho predpisu. Zmluva o spotrebiteľskom úvere a o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní a používaní platobnej úverovej karty YES č. 5410058785 zo dňa 12.10.2004 je dvojstranným právnym úkonom, ktorý sa podľa právnej teórie definuje ako subjektívna právna skutočnosť. Navrhovaný určovací výrok v zmysle zmenenej žaloby súd podradil pod § 137 písm.

d) CSP, pretože žalobkyňa sa dožadovala určenia neplatnosti tejto subjektívnej právnej skutočnosti t. j. zmluvy spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.10.2004. Určovacia žaloba podľa § 137 písm. d) CSP je prípustná, len ak možnosť podať žalobu vyplýva z osobitného predpisu. Podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoOS“) vyplýva, že spotrebiteľ má možnosť domáhať sa na súde ochrany proti porušeniu svojich práv ustanovených zákonom proti porušovateľovi týchto práv. Žaloba je procesnoprávnym úkonom, ktorým sa spotrebiteľ domáha takejto ochrany, pretože žalobou uplatňuje svoje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného subjektívneho práva na súde. Okrem iných práv, spotrebiteľovi patrí aj právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (§ 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa). Podľa poznámky pod čiarou k ust. § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa sa odkazuje na ustanovenia § 52 až § 54 OZ, v ktorých zákonodarcu príkladmo uvádza konkrétne zmluvné podmienky, ktoré sú neprijateľné. Neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy je aj také dojednanie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Žalobkyňa namietala neprijateľnosť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 5410058785 zo dňa 12.10.2004 z dôvodu neprijateľnej odplaty odporujúcej dobrým mravom a pre početné neprijateľné zmluvné podmienky formulované v jej neprospech, ktoré si individuálne nevyjedнала a do ktorých nemala žiadnu možnosť pred vstupom do zmluvného vzťahu zasiahnuť, a ani ich nemohla ovplyvniť, zmeniť, či doplniť. Možnosť podať určovaciu žalobu podľa ust. § 137 písm. d) CSP preto spadá pod ochranu právnych vzťahov, ktoré predpokladá osobitný zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, preto súd žalobu v tejto časti považoval za spôsobilý nástroj ochrany proti porušovaniu práv žalobkyne. Súd ďalej poukazuje na aktuálne znenie (účinné od 01.01.2018) ustanovenia § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných pôžičkách (ďalej len „ZoSÚ“), ktoré výslovne uvádza, že spotrebiteľ má možnosť žalobou sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Uvedená novela ZoSÚ bola do právneho poriadku implementovaná s účinnosťou od 01.01.2018 zák. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa novelizoval zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a čl. XII bod 39 aj zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ustanovenie § 11 ods. 4 ZoSÚ je procesné a účinný zákon v prechodných ustanoveniach neupravuje iný režim pre právne vzťahy vzniknuté pred touto zmenou. Uvedená osobitná právna úprava preto rieši všetky dôsledky nedodržania zákonných povinností zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Podmienky pre posúdenie platnosti, či neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru určuje hmotné právo platné v čase uzatvorenia konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z uvedeného preto možno uzavrieť, že možnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP vyplýva okrem ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa od 01.01.2018 aj z ustanovenia § 11 ods. 4 ZoSÚ, ktorá sa na danú vec vzťahuje.

23. Súd sa ďalej zaoberal žalobou vecne a skúmal opätovne obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či nejde o neplatný právny úkon. Súd zotrváva na názore, že obsah zmluvy dostatočne nevyjadruje ani minimálny zákonný obsah, pretože nezahrňuje adekvátne určenie zmluvných strán, určenie sumy (limitu) poskytnutia peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka poskytnuté prostriedky vrátiť formou splátok a zaplatiť z nich úroky. Zmluvné strany mali povinnosť v obsahu zmluvy dostatočne konkrétnym spôsobom včleniť záväzok žalobkyne vrátiť poskytnuté finančné prostriedky spolu s úrokom a dohodnúť si splatnosť úrokov. Z obsahu zmluvy nevyplýva dohoda strán o výške úrokov. Dojednanie o odplate formou úroku bolo včlenené neprehľadne do zle čitateľných VOP v hlave 7, § 1. Uvedené ustanovenie pritom tvorí len výňatok zo sadzobníka určujúceho výšku úrokovej sadzby vo výške 26,52 % a na daný sadzobník VOP v podrobnostiach odkazujú. Žalobkyňa, ktorá je priemerným spotrebiteľom zásadným spôsobom mala sťažnosť možnosť postrehnúť obsah dojednania o odplate formou úroku a ich výške, ktoré splynulo s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo formulári VOP. Uvedený postup súd považoval za nekalú obchodnú prax zo strany právneho predchodcu žalovaného, spôsobilú podstatne narušiť ekonomické správanie žalobkyne. Využívanie nekalých praktík zákon výslovne zakazuje aj v súvislosti s plnením záväzku spotrebiteľa vrátane vymáhania pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy.

24. Všeobecná právna úprava reflektovaná Obchodným zákonníkom vychádza z predpokladu, že dlžník je povinný platiť úroky v dohodnutej výške, inak vo výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona v najvyššej prípustnej výške. Vzhľadom na charakter zmluvy, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nie je možné obísť ani právnu úpravu vyjadrenú v zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 4 ods. 1, 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Uvedené ustanovenie definuje ako podmienku platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržanie náležitosti spočívajúcej v uvedení sumy, počtu a termínov splátok istiny,

úrokov a iných poplatkov. Teda vyjadruje jednoznačnú podmienku pre jasné a zrozumiteľné vymedzenie záväzku dlžníka. Uvedený zákonný predpoklad v danej veci nebol splnený, ktorá skutočnosť vyvoláva neurčitost' predmetu zmluvy. Údaj uvedený vo VOP o výške ročnej úrokovej sadzby na úrovni 26,52 % túto sadzbu definuje ako rozpornú s dobrými mravmi, pretože prevyšuje značne výšku obvyklej úrokovej miery za úvery poskytované obchodnými bankami. Hodnota odplaty sa v rozhodnom období podľa údajov zverejnených na portály Národnej banky SR pohybovala na úrovni 6,73 % ročne v mesiaci október 2004. Úroky vo výške na úrovni 26,52 % súdna úrovni takmer 5 násobku obvyklých úrokov, preto dané dojednanie súd považoval za rozporné s dobrými mravmi. Zmluva o úvere je odplatnou zmluvou a vada zmluvy sa týka jej podstatnej obsahovej náležitosti, preto zakladá absolútnu neplatnosť zmluvy ako celku s poukazom na § 37 ods. 1 a § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluva vôbec neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Indikatívne stanovenie údajov o RPMN súd nepovažoval za dostatočné s prihliadnutím na to, že ide o revolvingový charakter úveru, ktorý je typický opakovaným čerpaním a doplnením úverového rámca. RPMN predstavuje dôležitý údaj pre vyjadrenie nákladov na úver a podľa názoru súdu v zmluve mal byť údaj o RPMN vyjadrený, čo je možné spravidla na začiatku trvania revolvingového vzťahu. Súd dospel k záveru, že podstatné vady obsahu zmluvy sú dôvodom pre jej zneplatnenie ako celku. Vady zmluvy sa dotkli tých náležitostí, ktoré tvoria minimálny zmluvný obsah, pretože dohoda o odplate za úver je neurčitá, výška odplaty bola stanovená v rozpore s dobrými mravmi. Uvedený zásadný nedostatok v spojení s absenciou údajov o RPMN podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch má za následok, že zmluva je neudržateľná ako celok. Žalobkyňa, ktorá je spotrebiteľom nemala jasnú predstavu o cene spotrebiteľského úveru, koľko z úverovej pohľadávky zaplatila a koľko má vlastne ešte zaplatiť a či dlh zo zmluvy je zo strany žalovaného vymáhaný aj v súčasnosti opodstatnene.

25. Žalovaný nepostupoval pri uzatváraní zmluvy s dostatočnou odbornou starostlivosťou, pretože si vôbec nepreveril schopnosť žalobkyne splatiť spotrebiteľský úver. Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa obsahuje aj ďalšie neprijateľné podmienky, ktoré sú uvedené v ustanovení § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka. VOP, ktoré tvoria prílohu zmluvy a ktoré sú napísané drobným písmom, sú zle čitateľné a žalobkyňa nemohla takémuto textu Zmluvy vôbec porozumieť, pretože podoba Zmluvy má ako celok formulárový charakter, ktorého obsah sa nemení vzhľadom na jeho predtlač. Svojim rozsahom, štruktúrou a voľbou písma je pre Zmluvu typický dlhý a neprehľadný text s odkazom na zmluvné podmienky. Zvlášť súd zdôrazňuje vadný obsah dojednaní uvedených v hlave 7, § 4, ktorý umožňuje jednostranne žalovanému predĺženie premlčacej lehoty, v hlave 8 § 4 možnosť jednostrannej zmeny spôsobu splácania splátok bez súhlasu spotrebiteľa, v hlave 11, § 3 VOP ktoré dojednanie umožňuje žalovanému si nárokovať zmluvnú pokutu v rozsahu 100 % poskytnutého úveru.

26. Súd z týchto konkrétnych dôvodov dospel k záveru, že je daný dôvod vysloviť neplatnosť zmluvy ako celku, pretože zmluva vykazuje vážne nedostatky a ako celok je neudržateľná. Vady Zmluvy sa dotýkajú podstatných náležitostí a jej obsah zakladá hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany (spotrebiteľa). Súd si je vedomý skutočnosti, že vyslovenie neplatnosti zmluvy je poslednou možnosťou riešenia vadnosti právneho úkonu. Aj napriek teórii v prospech zachovania platnosti zmlúv, zachovanie platnosti úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX by umožnilo ďalej zbavovať spotrebiteľov ich majetku s využitím inštitútu zakázaných neprijateľných zmluvných podmienok. Plošné používanie takejto zmluvy, ako štandardnej typovej, zakladá nekalú obchodnú prax, ktorá je zakázaná (§7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Iný záver súdu nebol dobre možný ani s ohľadom na § 4 ods. 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože vady zmluvy sa dotýkajú jej esenciálnych náležitostí, čím jej ďalšia existencia nie je možná. Najviac konštatovanú rozpornosť zmluvnej odplaty s dobrými mravmi je treba stiahnuť na celú zmluvu, pretože stratila hospodársku opodstatnenosť (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Ostrave zo dňa 23.08.2011, č. k. 3Co/151/2013). Súd žalobe vyhovel a určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX je neplatná.

27. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP. V spore bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov a to v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Veľký Krtíš písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa uvedú všeobecné náležitosti podania (§ 127 CSP), najmä ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka a podpis. Okrem toho sa uvedú aj osobitné náležitosti odvolania (§ 363 CSP) a to proti ktorému rozsudku smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozsudok považuje za nesprávny (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok.